

Novine prihajajo vsako nedeljo. Cena: doma na skupni naslov 25 D., na posameznoga 30 D., v Ameriko štiri dolare. Amerikanci dobijo za to ceno brezplačno i Marijin List pa Kalendar Srca Jezušovega, domači naročniki pa kalendar za polovično ceno. Naročajo i plačajo se na upravnisti v Crenšovcih. Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti.

Izdajateo: Klekl Jožef, vp. pleb. nar. poslanec.

NOVINE

Glasilo Slovenske krajin

Oglase sprejema uredništvo, upravnistvo i tiskarna. Cena oglasov: cm² 75 par; 1/4 strani dobi 20%, 1/2 strani 25% i cela stran 30% popusta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetpet reči 5 Din, više odvsake reči pol D. Med tekstom cm² 1:50 D., v »Poslanom« 2:50 D. Takso za oglase plača uprava i da za vse oglase od 5% do 50% popusta.

Rokopisi se ne vračajo!

Volitve v oblastne skupščine.

25. toga meseca je bila objavljena kralaska zapovid, s šterov se razpištujeje volitve v oblastne skupščine na den 23. januara 1927. Volitve se bodo vršile v celoj državi. Novoizvoljena skupščina mora priti na prvo sejo eden mesec po svojoj zvolitvi, to je 23. februara.

S pogledom na te volitvi je dr. Anton Korošec, voditeo Slov. ljudske stranke, v šteroj je največši deo slovenskoga naroda, objavo sledeči volilni program:

Kda so leta 1921. zglasali vidovdansko ustavo, so tisti, ki so meli te v rokaj oblast, tolažili ljudi, da se centralizem omili s tem, da dobimo samoravnanje v okrajaj (prle jaraš) i v oblastaj (prle varmegöv). Pa komaj po ednom leti so objavili zakon od razdelitvi države na oblasti i zakon od okrajnoga i oblastnoga samoravnanja. Potom smo pa morali čakati cela 4 leta i komaj zdaj proti konci l. 1926 so razpisali volitvi za oblastne skupščine Navdúšenje za narodovo samoravnanje je tēda ne bilo tak odkritosrčno, kak bi se moglo soditi po njihovi rečaj!

Oblastvene samouprave kak so je v zakon spravili pred štirami letmi, radikali demokratje i samostojneži neso zadosta samostojne, ar ober nji visi meč velki županov i ministrov, ne zadosta delazmožne, ar je njihova penezna plat ešče popunoma nevrejena, niti so po svojem jedri zmožne, da zadolejo želan naroda, ar je krog njihovoga dela vozki i nezadosten. Za te falinge nosijo odgovornost stranke, šterih zastopniki so je podpisali, to so radikali (samostalni) demokrati i samostojneži. Prle kak so razpisali letos volitvi, bi lahko te zakone popravili i zbogšali, nego za to neso meli smisla ne radikali ne radičevci ne samostojneži, ki sedijo na vladi.

Slovenska ljudska sranka je vsikdar zahtevala široko samoravnanje z obsežnim delokrogom, z močnimi peneznimi dohodki (ne da vse centralizem pod sebe skopa, Ur.) i z pokrajinami, štere po svoji življenjski potrebčinaj spadajo vkúper. Zedinjena Slovenija, te stari sen naši politikov, ta neprestana zahteva Slovincov v vsej časaj je bio tudi naš program. I lahko bi se obistinila, či nebi bilo nekaj slovenski politikov, ki so za skledo leče zamenjali haske slovenskoga naroda. Posledica je bila, da smo nazadúvali namesto napredúvali, da smo propadali namesto rasli i da smo poleg vrlin narodovi i

i poleg bogastva zemle začeli gladúvati. Odgovornost za proklestvo nosijo tisti, ki so zatajili svojo mater, kda bi jo morali zagovarjati i obdati z močjov i sloboščinov.

Pa vseedno bo šla Slovenska ljudska stranka v volilni boj za oblastvene skupščine. Šla s protestom proti zapostavljanji, štero so zagrešili njeni nezvesti sinovje, šla tudi z odločnov volov, da narodni protivniki, ki ešče to majčkeno pravic, štere so v tom spačenom samoravnanji, ne porabijo v š kodo slovenskoga naroda. Koga je dozday ne vodila v njegovom javnom deli nesebična ljúbezen do ljudstva, toga tudi v samoupravnoj skupščini nede. Mi pa damo narodi i vsem njegovim stanom ka so v tej nezadostni samoupravaj spoj dati more! Boja za vekšo samoupravo, za te ideal Slovenstva pa nikdar ne nihamo!

Kelko je to po zdajšnji zakonaj mogoče, želemo i ščemo, da naj volitve se v oblastne skupščine zvršijo kakti glasen i zmožen glas po življenja zmožnoj, samoupravnoj, zedinjenoj Sloveniji, štera naj slovenskomi narodi zagviša v toj državi nemoteni obstanek i napredek i naj postane za naše brate izven naše meje živa i neprestana privlačna moč, da se ednokkrat združimo.

Što je za te ideále, bo šo z nami! Kmeta, delavca, obrtnika trgovca, industrijca i uradnika pozavlemo v svoj krog! Vesnice varašje se nam naj pridružijo. Ljúbezen do svojega slovenskoga naroda, skrb za njegovo bodočnost, to je naš volilni program!

Velemoč.

Pred bojom je vso politiko v Evropi vodilo pet velesil, ali pet velemoči. Velesila je država, štera lahko samostojno vodi politiko, druge menše države, štere vodijo politiko samo s pomočjov drugi držav, se naslonijo na drugo državo, či ščejo priti do reči v politiki med državami, se nemrejo imenúvati velesile. Med vsemi velesilami pa je, pravijo največša velemoč novinarstvo. Moč novinarstva obstoji v tom, da se v čúdivito hitrom časi širijo misli. Dnes se kaj važnoga zgodi i v par vóraj je že to razširjeno po celom sveti. Telefon z nagloščov bliska nese od ednoga kraja sveta na drugoga človekove misli, štere tam čúdivito vkúpostavljeni stroji (mašini) v naj-

kračišem časi natiskajo, i pošta je nese v vsako gorsko vesničko. I vsi, ki čtejo, srkajo v svojo dúšo misli, štere so po novinaj natiskane.

Velkoga pomena je naštampana reč i vnogo dobroga bi se lejko dosegnolo z dobrimi novinami. Vnogo hasnovitoga se ljudstvo navči z dobri novin i dosta potrebnoga lahko zvedijo ljudje. Zato pravijo, da, či bi prišeo sv. Paveo ešče ednok, na svet bi prej postao novinar.

Dnesden je človekovo življenje na različne načine prepleteno z življenjom i dejanjom drugi ljudi. I vse to življenje je potrebno voditi. Vodstvo je pa dnesden dano v roke ljudstvi. Istina, da vsaki človek ne zvršavle toga posla, nego si narod zabere svoje zastopnike, ki v njegovom imeni vodijo te medsebojne posle. Jako je teda važno, koga si ljudje zaberejo za svojega zastopnika i komi zavúpajo vodstvo države. Nekda so vodili države ljudje, šterim je rojstvo iz plemenitaške rodbine prineslo pravico, da so vodili državne posle, drugi državljani, posebno delavni stani, ki so delali z žúli svoji rok, pa so k tem poslom ne smeli nikaj praviti. Zdaj pa se je to vse spremenilo. Zato je pa potrebno, da ljudstvo konči z vekšega zna, kak ta ali ova stranka dela za dobrobiti ljudi, ar se ovači zna zgoditi, da oblast, voditi državo zroči takšim ljudem, ki namesto dobrin državljanov iščejo svoje osebne haske. Što ma kakše pravice, je mora znati tudi prav porabiti. To dužnost, da ljudstvi kažejo ravnanje države v pravoj svetlobi i pomagajo ljudem do spoznanja pravičnosti, morajo opravljati dobre nóvine.

Se zna, da tudi nasprotniki ne držijo naskriž roke. Tudi oni se poslužújeje velemoči štampe. V lepo reč oblečeje svoje zmotne i kvarne navuke i je dajo ljudem, da se ji oprimejo. Največ krivi navukov se je v novejšem časi razširilo ravno s pomočjov božni novin.

Dva dúha pa si stojita v vsakom pitanji nasproti, to je dúh Kristusov i dúh Satanov. Vsako človekovo dejanje, je spogledom na bože zapovidi ali dobro ali lagoje. Či je ne proti božim zapovedam, je dobro, či po njim nasprotúje pa je lagoje. Ravno takša so tudi politična dejanja, zato so tudi ta ali pa boži i cerkveni zapovedaj ali

pa proti njim, ali inači povedano s Kristusom ali pa proti njemi.

Toga dúha pravičnosti so prinašale i ščejo v prišestno prinašati tudi „Novine“. V svetlobi Kristusovi navukov bodo presojúvale politične dogodke i tak osvetlene prinašale našemi ljudstvi. Predvsem bodo pa zagovarjale pravice, našega domačega ljudstva, zagovarjale njegove gospodarske pravice njegove pravice v šoli, v družabnom pogledi. Zato pa morajo Novine priti v vsako hižo, v vsako družino. To apostolsko delo bodo zvršavali okoli začetka novoga leta naši dobri širitelje. Vaša ljúbezen do dobroga bo vodila stopaje širitelov, da ponúdiyo vsakomi dobro čtenje. Ki pa nemajo prilike, da bi v dejanji širili dobre liste, naj pa molijo v te namen, naj molijo za blagoslov, da se bo dober štamp kemble širio i z njim naj se širi bože kralstvo na zemli.

12 decembra

se morajo vršiti občni zbori vsej kmečki zvez. Odborniki pripravite vse potrebno za občne zборе. Premislite, da si samo tisti more pribojúvati svoje pravice, šteri je organizirani v društvi. Eden sam žmetno kaj dosegne, vnogi združeni pa dosta lahko dosegnejo. Več od toga na drugoj strani!

Podpirajte,

„NOVINE!“

Kak se naj vršijo občni zbori krajevnih kmečkih zvez.

Važno za vsako društvo je, da redno i prav opravi svoje znotrajne zadeve. Najvažnejša med temi zadevami pa je brezi dvojbe občni zbor, na šterom si kotriže zvolijo odbor, voditele društva. Odbori Kmečki zvez zapomnite si sledeče:

Priprave.

Občni zbor se mora po poslovniki izvršiti pred novim letom. Pozove ga ožji odbor, preglednikov i rzsodišča. Poleg toga mora ožji odbor postaviti dnevni red za občni zbor.

Občni zbor je sklepčen, či sta navzočivi 2 tretjini članov, či ne, se občni zbor vrši pol vüre sledkar i te je sklepčen, či je navzoča desetina članov. Zbor vodi načelnik, či njega nega, podnačelnik. Kda je tajnik vse pripravo, otvori predsednik zbor, pogledne, či je sklepčen i prečte dnevni red.

Dnevni red.

1. Čtenje i odobritev zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. Poročila članov ožjega odbora. 3. Poročila preglednikov. 4. Predlogi i sklepi od tej poročil. 5. Volitvi načelnika, ožjega i širšega odbora, preglednikov i rzsodišča. 6. Slučajnosti.

1. Zapisnik

vodi tajnik. V njem mora biti vse, ka se je na občnom zbori važnoga govorilo i sklenolo. Člani ožjega odbora morajo biti vpisani po imeni, ovi pa po broji. Glasovanje i izid volitev.

2. Člani ožjega odbora poročajo

v tom redi: podnačelnik, tajnik, gospodar, nazadnje načelnik. Po vsakom poročilu se mora od njega vršiti razgovor. Govoriti ma pravico vsaki član, šteri je v tekočem leti plačao članarino, ali njemi je pa bila odpuščena.

3. Preglednika poročata

ali sta našla vse v redi. Nato predlagata, ali se naj da staromi odbori

„absolutorij“ (odpust), či so dobro vodili zvezo »absolutorij z pohvalov«.

4. Predlogi

morajo priti na razgovor, kda pa je razgovor dokončani, je da predsednik na glasovanje. Odloči vsikdar nadpolovična večina. Pravilno sprejeti predlogi so obvezni za vse člane krajevne kmečke zveze.

5. Volitve

se vršijo tajno z listeki. Inači se sme glasovati samo, či v to privoli nadpolovična večina navzoči članov. Zvoljeni je, ki dobi nadpolovično večino. Pri ednakosti glasov kockajo, či nihče nema nadpolovično glasov, se vršijo volitve med tistima, šteriva sta ji največ dobila. Zvoliti morajo:

a) **Načelnika**, šteri zvezo zastopa na odzvuina, v njoj pa ma najvišišše vodstvo.

b) **Ožji odbor**, v šterom so poleg načelnika ešče podnačelnik, tajnik i gospodar. Načelnik i podnačelnik naj bota starejšiva i poprek spoštivaniva moška, tajnik i gospodar pa mladi i živiva. Tak se bo v zvezi družila modrost i rzsodnost prviva dva, z mladimi močmi tajnika i preglednika.

c) **Širši odbor**, ki obstoji z zaupnikov, šteri naj bodo iz vsake vesi po eden i ravnok iz vsakoga stana, kmetje, delavci, obrtniki itd.

d) **Dva preglednika.**

e) **Tri člane rzsodišča.**

Volitve naj vsaka kmečka zveza izvrši, či le mogoče 12. dec., či ne, te pa do svetkov. V novom leti nas čakajo važni posli, najpre oblastne volitve i najbrž tudi občinske volitve.

Tajnik naj pošle pred osmimi dnevi po občnom zbori na Tajništvo Slov. ljudske stranke (M. Sobota) sledeče:

1. prepis zapisnika občnega zbora
2. novoizvoljeni ožji i širši odbor, preglednika i rzsodišče s populnimi naslovi (ime, priimek, poklic, bivališče, pošta).

NEDELA.

v adventi 2. Evangelij je spisao sv. Mataj v 11. poglavji od 2. do 20, vrste. Jezus je pravo: »Ite i povejte lva-

ni, ka ste čuli i videli: Slepí spregledujejo, hromi hodijo, gobavi se očiščavlejo, gluhi čujejo, mrtvi goristanjujejo, i nevolnim se evangelij oznanjuje. I blaženi, ki se ne spačijo nad menov.«

Ivan Krstiteo je meo pri izrael-skom ljudstvu veliko spoštovanje. Meo ja posebne milosti od Boga, on je bio določeni, da bo pripravil pot Gospodovo. Ovo, jaz pošlem angela pred mojim obrazom Te angeo je bio sv. Ivsn Krstiteo. Njegovo spokorno življenje je melo veliko moč dobroga zgle-da, predge njegove so mele posebno moč, ar je Bog blagoslavil njegove trude. Glas njegov je šo od kraja v kraj i celo Farizeuše so poslali k njemi svoje odposlance pitat, či je on Mešias, ali pa naj drugoga čakajo.

Očivesno je, da so meli tudi vučenci Ivana Krstitela do njega veliko zavüpanje. Kda pa je on čuo, da je že Kristus začeo včiti ljudi i je šo glas od njegovi čüdiviti delaj po celoj pokrajini, je šteo naj se njegovi vučenci pridružijo Kristusi. Poslao je k njemi, da se pri njem sami osvedo-čijo, da je on oblubljeni Odküpiteo, Sin boži. Dobili so tudi dokaze zato, Kristus njim naračuna svoje čüdeže i s tem njim pove, da je Bog, ar je človek kaj takšega nemogoči včiniti.

Kristusovo zazavanje na svoje čüdeže pa je ne podprlo vere samo pri vučenicaj sv. Ivana Krstitela, nego je očivesen dokaz božega sinovstva za večno. Kristus pravi, da naj to povejo, ka so videli, videli s svojim lastnim zdravim pogledom, da bo nevernikom i krivovercom ležej vervati v njegovo božanstvo, kda bodo čteli nespremenlive reči sv. pisma.

GLASI

Slovenska Krajina.

— **Elektrika.** Te dneve so prišli s postavljanjom soh, po šteri de napelana elektrika, do M. Sobote. Itaki za njimi pa že napelavlejo bakrena (küf-rene) voža na debele porcelane. Po zatrditvi strokovnjakov, bo že pred svetki M. Sobota razsvetljena.

Romanje v Rim.

— IVAN JERIC. —

Rim, Rim, se mi je izvilo s prs, kda sam po prvij noči v Rimi stopo na vulico, štera je bila tiha i samotna, samo prijetno poletno zajtra jo je napunjavalo. V ednom megjenji sam se spoto na vse, ka smo se v zgodovini od Rima včili. Tak se mi je vidlo, da srečavlem oborežene rimske vojake, resne senatore, dostojanstvene konzule; nato mantrnike, kak puni veselja i ljubezni idejo po mantrniško krono na morišče itd.

Med tem sam prišeo na Petrov trg (plac). Večer sva si z g. Kleklom dogučala, da bova v cerkvi sv. Petra mešüvala i se tam najdeva.

Sv. Peter, kelkokrat sam sanjao od tebe, kda so mi ljüba mati včasi pripovedavali od tebe, ali pa dali kakšo knjigo, da sam šteo v romarski opisaj od tvoje lepote. I zdaj vse to pred menov i istini, samo ešče dosta lepše, v vekše nego sam si mislo. Düša se mi je napunila z radostjov, kda sam pogledno okoli po trgi. Stao

sam ravno nasproti od cerkvi sv. Petra. Na prvi hip te prevzeme velikost zidina. Neveš ka bi prle ogledno, čemi se načüdivao, cerkev, njena kupla, vaticanske palače, stebrovje na trgi, vse se ti sili i ponüvle. Pa začnimo od kraja.

Na obe stranej Petrovoga trga so v polkrogi postavlene kolonade, ali stebri, šteri se z ravnov, kamenov strehov pokriti. Tak se ti vidi, da te dve velkivi roki ščeta obinoti. Vsej stebrov küper je 284 obseg ednoga po ednom je takši, da bi ga komaj trije ljudje z rokami ošepili. Odzgora na robu kamene strehe stoji 166 stebrov razločni svetnikov.

Od tü ti spadne najprle pogled na velki obelisk na sredi trga ki se zdigavle proti nebi. Obelisk je tenki steber z ednoga celoga kamna. Negda sveta je te kamen lepšao v Egiptomi poganska svetišča, odnet ga je dao casar Caligula prepelati po morji v Rim. Tü so ga postavili v Gajanusov cirkus, v šterom je vno go krščenikov moralo pretrpeti mantrniško smrt. Sledkar, okoli 1600. leta so ga postavili na mesto, kde zdaj stoji. Na vrhi

gor je napravljeni križ i celi steber pomeni zmago križa i Kristusa nad poganstvom.

Na obe stranej stebra, sta dva stüdenca, šteri na visiko v zrak mečeta vodo. V zraki razpršene kaplice delajo pri sunci lepo božo dogo.

Zdaj pa v cerkev mešüvat.

Pred vhodom v cerkev so me taljanski bališje, ki na rokaj nosijo svoje blago, največ karte od Rima, okoližveli i mi vsiljavali svoje blago. Povem pa v opomin vsakomi, ki de ešče kda hodo v Rimi, naj pazi, da radi trikrat telko cenijo kak namenijo dati i či človik ne pazi dobro, ga do sühoga pri penezaj okolbajo.

Šo sam naravnoč v šegeštijo, ar sva nakanila po meši si ogledati cerkev. Tü radi podvorijo i so precij ljubeznivi. Mešüvae sam v levoj ladji pri oltari presv. Srca Jezusovoga. Kep predstavla prikazen prsv. Srca sv. Margeti Mariji Alakok i je napravljeni iz sami mali kamenčekov v najrazločnejšoj barvi (farbi). Ves čas romanja sam mešüvao za zadeve našega ljudstva, predvsem svoje domače fare.

Po meši sva si najprle ogledala

— **Lüdje na meseci?** Kak lepa je noč, gda mesec sveti! Radi ga gledamo, či jemle gori ali doli. Gda je pun, vidimo nikše čarne krpe na sredi. Edni pravijo, ka orač orje, drugi ka se mesec na debelo smeje. Tüdi vučeni lüdje si terejo glave nad tem, kak je na meseci. Edni pravijo, ka so gori živa bitja kak na zemli, drugi pravijo ka ne. Nevemo zagvišno. Znamo pa to, ka loterija Martinišča ma ešče dosta srečk k odaji i ka vsaka košta samo 5 din.

— **Velka Polana.** Novi oltar Srca Mar. z reliefi sv. Donata i sv. Antona je že naročeni pri kipari I. Sojci v Maribori i de že k vüzmi postavljeni v cerkvi. Križna pot je tudi v deli. Slika jo g. Tone Čeh, slikar v Ljutomeru. — Tüdi dekliška Mar. družba si je že naročila zastavo. Dečki se zna neščejo i nesmijo zaostati, zato že tudi oni pobirajo dare za svojo zastavo. Ka de falilo, to pa bodo dali naši dobri Amerikanci. Tak daroviti Amerikancov s staroga kraja, nega z lepa kak ravno okoli nas. Obljübili so nam tudi, da bodo začeli pobirati na zvone. Tak dobra, smilena srca skrbijo, da de cerkev presv. Srca Jezusovoga v Vel. Polani vsikdar lepša i lepša, Bogi na diko i vsem dobrim Polančanom na veselje.

— **Prosimo vse tiste, ki so odali celi blok (knjižico) srečk za Martinišča naj nam peneze pa odrezke včasi pošlejo notri.** Najležej je s položnicov (čekom) štero smo njim poslali. Što ma več blokov, naj od odanih pošle peneze. Što je ešče ne odao celoga bloka, naj se poskrbi, ka spravi v peneze kelko ma i tak vse prek da. Srečk nam naj nišče ne nosi nazaj, ka jih itak dosta mamu.

— **Nogo si je potro.** Kelencov Jožek z Bistrice je odišeo k sosidovim, da bi se z decov igrao. Deca so trli orehe, i kda je eden dečak šteo skočiti na oreh, da bi ga potro je spadno na nogo malomi Jožeki i njemi nogo pri kolenu potro.

— **Projnika so šteli vkrasti.** Pri Casarovom Jürji v M. Soboti so meli precij proljnika, šteri se je tudi nekšemi uzmoviči povido. Šteo ga je na vsaki način vkrasti. V noči proti 1.

grob sv. Petra. Na sredini cerkvi je oltar, ober šteroga je 28 m. visiki baldahin (streha na 4 stebraj). Pred oltarom vodijo stube k grobi svetnika. Pred dverami v grob je spomenik Pija VI. Papa kleči i moli i kamen je tak umetno izdelani, da se vidi, či ne gledaš pazljivo, kak da bi se vüsta gibala. Okoli i okoli je ograja, pri šteroj gori do 50 posvetov. Ka človik občüti na tom mestu, to se ne da popisati. Veselje, spoštovanje do svetoga mesta ti napunjavle düšo i vso polnost düše se zlevle v gorečo molitev, za Matercerke, za misijone, za spreobrnenje nevernikov za . . . za . . .

Šla sva tudi v kripto, kde se pride bliže k grobi sv. Petra. Pri grobnom oltari je mešüvao eden dühovnik, romar. Bilo je precij ljudij, posebno pa ji je dosta klečalo pri grobi papo Pija X., šteroga ščejo med svetnike pričteti, ar se je na njegovo prošnjo že več čüd zgodilo. Težko sva se ločila od groba velkoga papo, ki je vživlao verko življenje v Matercerkvi z priporačanjem pogostnoga sv. prečiščavanja. — Cerkev popišem prihodnjič.

(Dale)

dec. ga je puisto vö, da bi ga odegnao. Pa najbrž ga je ne šteo bogati z lepa, zato je kušao s huda. Vdaro ga je s nečim po križeci, tak ka je prol-nik več ne mogeo iti. Se zna, da je to bilo za tovaža usodno. Doma na domačem funduši bit biti, to tüdi naj-debelejši i najbolje nemaren prasiček nesmi prenesti, zata je na ves glas protestirao. To je pomagalo. Domači so čüli, bežali v ograd i tam najšli, da se je brave po zadnji nogaj vlačilo. Što je bio, tovaj se ešče ne ve. Domači so morali praščiča itaki bujti, da se nebi duže mantrao.

— **Poparo se je.** V Petrovci je mali dečak po imeni Filo Kálmán prišeo preblüzi k peči, kde je vrela voda. Po nepriliki si je s kropom tak poparo obraz, da so ga morali spraviti v sobočko bolnico, kde njemi opekline začne lepo celiti. Starišje, posebno matere, pazite na malo deco!

— **Katoliško prosvetno društvo** so ustanovili 28. minoči mesec v Velkoj Poloni. Namen društva je, mladino včiti za življenje potrebnoga znanja i jo vzgajati v krščanskem dühi v stanovitne i dobre značaje. Mladina se veseli, da bo mela priliko se izobraziti. Itaki v začetki je pristopilo 43 članov. Se zna, da bo društvo tem ležej vzgajalo dobre značaje, čj de melo potrebna sredstva. Zato prosimo knjige i podporo v penezaj.

— **Nesreča pri vožnji.** Bagari Štefan z Kančovec so vozili pesek za zidanje, ar si ščejo dati novo hišo zidati. Kda so pelali v dol, so zamüdili kola zavreti. Voz peseka je vsikdar hitrej leto po klanjci, Števan so šteli zadržati, da njim ne bi krav pobilo. V toj naglošči ji je na tla vdarilo i so si roko v miški strli. Kravam je zögütilo do krvavoga zadnjepoge.

— **Lepi dar.** Na gostüvanji Kocjan Imrija i Holcman Anike v Krogi se je zliceterala z dovoljenjom mladi hišnikov edna torta na hasek zavoda za siromaške dijake, Martinišča v M. Soboti. Liciterali so Ratnik Štefan, starejšina i družbanje Svetec i Vukan. Odana je bila za 86 Din. 50 par. K tomi je ešče dodjao Holcman z M. Sobote 10 Din na srečo mladiva hišnika. Tak je prišlo vsevküp 96 Din. 50 par.

— **Odlikovao je velki župan** v našem kraji več vzorni živinorejcov. Velko ministrsko diplomu so dobilli Peter Solar i Štefan Bakan, oba z Nedelice, Štefan Kühar v Markišavci i Janez Krčmar v Križovci. — Pohvalnico vel. župana so dobili v srezu D. Lendava: Ivan Žerdin, Ignacij Ptličar, Fr. Soos, Matija Čeh, Štefan Horvat, beltinsko i lendavsko veleposestvo; v srezu M. Sobota: Ignac Lapoša, Aleksander Prkič, Josip Cipot, Marija Voglar, Janez Pörš, Matija Banfi, Aleksander Varga, Franc Lipai Rudolf Bac i občina Brezovica.

— **„Umetniško Prekmurje“.** Pred kratkim je izišla 7. številka „Dom i sveta“; štera je za nas iz Slovenske Krajine jako zanimiva. Posvečena je najmre ta številka umetnim spomenikom Slov. Krajine. Vseučiliški profesor g. dr. France Stele, ki se je z vsov gorečnostjov poprijao, da preišče i da znanstveno obdela vse naše umetnostne spomenike i ki v te namen prihaja k nam že vsako leto od osvobojenja, je za to štev. Dom i sveta napisao precj obširen članek z naslovom »Umetniško Prekmurje« od umet-

nosti spomenikov Slov. Krajine. Od Slovenske Krajine pravi pisateo, da je ne bogata v umetnosti spomenikaj pa da se v tom pogledi prav vidno loči od ostale Slovenije, celo od sosedni Slov. Goric. Pove pa tüdi, da je umetniška posest niedne druge pokrajine ne pretrpela telko nevarnosti i katastrof kak prekmurska. Pravi pa tüdi, da naš kraj i hrani spomenike, mimo štteri nemre iti znanost brezbrizno. Od stare farne cerkvi v Törnišči piše, da je spomenik telke važnosti. da mora ostati v nas stalen ponos, štteromi bi oskrba morala dati prijetnejše lice, kak je denešnje, ar biser ostane biser, čeravno bi bio prav zamazani v smetaj.

K članki, šteroga krasi 10 slik se pri priložnosti povrnemo, za dnes pa na njega samo opomenemo i izrekamo za njega pisateli iskreno zahvalo za ljübezen, šttero posveča našoj zemlici.

— **Hranilnica in posojilnica v Cankovi** naznanja, da uradüje v prišestno vsako nedelo po litanijaj in vsakši ponedlek predpoldne s tem razložkom, da se ponedlek ne da posojil, pač pa se lahko prinesejo hranilne vlage in se vplačajo intereši. Nadale se naznanja, da bodo seje načelstva (odbora) le vsako 1. i 3. nedelo v meseci, samo na tej sejaj se dovolijo posojila. Komaj par mesecev obstoji naša hranilnica, pa že lahko pokaže visoko šumo hranilni vlog; to je znamenje, da majo ljudje do nje veliko zavüpanje. Neštteri je zato ešče itak postrani gledajo in mislijo, da so doma v omari penezj bole na varnom. Tem povemo, da namrejo nindri bole penez shraniti kak v železnoj blagajni naše hranilnice, šttera jim da tüdi lepi 8% obresti in za šttere peneze dobro stojijo naši kmetje z vsov svojov vrednostjov. Cankovčarje, tüdi v tom je potrebno vküpdržanje, da podignemo še bole našo hranilnico i s tem v verstvenom pogledi tüdi našo faro!

NAČELSTVO.

— **Martjanci.** Vsikdar smo čütüli od tistimao, kda so nam stare zvone odpelali, da nekaj menka v našem kraji. Menkala nam je mila pesem zvonov, šttera z mirom i tolažbov napuni trüdnno srce človekovo, kda se po trüdaj vsakdanešnjega življenja v večernoj tihoti prekriži i moli: Ave Marija.

Nekam žalostni smo bili, kda smo čüli od vsej strani v naše faro veseli glas zvonov. Želeli smo si tüdi mi, zato smo radi v te namen nekaj aldüvali. Ne nam je žao, dika boža mora biti na pivom mesti. Veselje, šttero smo občütüli pri blagoslavljanji zvonov nam nemre iz spomina, posebno nemremo pozabiti lepoga popevanja pri blagoslavljanji.

K zadnjemi dopisi ešče dodamo telko, da so bili pevci i pevke, med njimi 4 ženske i 1 moški, većinom z Noršinec. Z hvalevrednov nesebičnostjov so se vežbali vsaki večer po svojem trüdapunom deli. Ginjeni obrazi i vnoštera skuža svedoči, da so se ne zaman trüdili. Izvajali so 5 lepi komadov s čüstvom i s preciznostjov. Med sv. mešov je bio tüdi solospjev. Marija Erjavcova je spevala z globokim občütükom i zväunredno lepim glasom Ig. Hladnikovo »Ave Marija«. Njeni izvrstno lepi glas i fino prednašanje je očaralo vse navzoče. Hva-

la Vam pevci i pevke! Vaš trüd naj Bog povrne! Le naprej! Bog Vas živi! — Navzoči.

— **Zbetežali so g. kaplan Št. Tivadar** v Črensovci. Želemo naskori osdravljenje, i ji priporočamo v molitev.

— **Dari za Martinišče.** Franc Zacherl, učitel vp. Ljutomer 50 din., Marič Jožef Gradišče 80, Magdič Ant. Ižakovci 10, na gost. pri Brunec J. Melinci 80, pri Kovačič-Marič Krog 50, pri Magdič Ant. Ižakovci 15.50, pri Jaušovec Al. Rankovci 60, nabralo je Ratnik Štefan. Bog plačaj!

— **Agrarnim interesentom.** Vsikdar smo bili mišljenja, de či je cena za zemlo primerna i interesent ma, s kem jo plača, jo lahko küpi i plača, kda je na njega spisana. Ar se pa to ne godi na vsej veleposestvaj, je potrebna »Agrarna zadruga«, šttera de si prizadevala pravično rešiti to pitanje. Zato le pristoplite k toj zadrugi, — Kda pobimo vse potrebne podatke do rok, objavimo od toga dugši članek.

Država.

— **Roko njemi je odrezalo.** V Maribori je v velkom ropoti i šümlajci eden železničar na kolodvori ne čüo, da se njemi približavle lokomotiva (peč), zato je prišeo pod vlak. K sreči ga je tak podrlo, da njemi je samo roko odrezalo.

— **Ogen na sosednom Štajerskom.** Zadnjič smo pisali, da je v Bunčani zgorelo več hiš. Isti den je bio tüdi ogen v Lukavcih, kde je dvema vertoma zgorelo vse, ka sta mela na funduši. Ar je tüdi v sosednoj vesi Cezanjevcih bio ponovno ogen, ljudje opravičeno somnijo, da podežiga kakši hüdodelec.

— **Povodni.** Z Gorenjskoga glasi, da je bilo zadnje dni tam vnogo dežča i je povoden napravila precj kvara. Voda je vničila pole, podrila več mostov i žag.

— **Izpitni na meščanskoj šoli.** Privatni dijaki (ki se doma včijo) bodo po novoj ministrskoj odredbi polagali izpite samo na konci šolskoga leta i v augusti. Dovoljenje za izpit od ednoga razreda da ravnatelj meščanske šole, za dva razreda pa velki župan.

— **Vtopo se je eden mlinarski delavec** v Kranji. Kak na drugom mesti pišemo, je Sava precj narasla i nanosila k mosti pri Kranji dosta splavotja. Da se nebi most podro, so šli delavci splavotje plavit. Pri tom deli je eden delavec spadno v Savo i se vtopo.

— **Namesto slobode v smrt.** V Skoplji na Južnom Srbskom je že dugo časa edna tovaška banda krala i vmorila lüstvo. Orožnikom se je nazadnje itak posrečilo je spoloviti. Glavar tovašov je bi nekši Adam Bulko. Kda so je pred kratkim gnali na prostor, kde so ednoga vmorili, so šteli med potjov vujti. Orožniki so srelali na nje i je vse k smrti spostrelali.

Ugotovitve.

Radovedni smo, či bo g. kr. notar Koder tožil dr. Pernara za povedano njemi žaljivko „lopov“.

Ugotovili smo, da je pri priliki Radičovoga shoda v M. Soboti ešče pred nastopom govornika g. srezki glavar zaprotio dvema našima gospo-

doma: „Če ne bosta tiho, vaju takoj pustim aretirati!“ — To tüdi spada k svobodi govora i zborovanja (!)

Ugotovili smo nadale, da so bili od sobote, 27. nov. proti nedeli 28. nov. (teda v adventi) kavarniški prostori v M. Soboti na razpolago neštternim gostom celo noč ta v jütro do frtao na 9, kda so že šli ljudje domo od meše. Či politična oblast od toga kaj zna, pa ugotovimo v prihodnjič.

Mörška Krajina pod „Je vse mogöcse?“ večkrat prinese kaj neslanoga. Pa tüdi to je mogoče, ka či ne ve kaj spametnoga napisati prinese najvejšo bedastočo. Tak je prinisla pod toj rubrikov v zadnjøj številki od klerikalnoga kričanja. List, štteri brezi dovoljenja i brezi navedbe, kde je vzeo, jemle glase z Novin kaže pač svoje velko düševno siromaštvo.

Javno vprašanje carinarni v M. Soboti.

Z ozirom na razdelitev večje množine od tihotapcnv zaplenjenoga sladkorja v pretečenom tednu si dovoljujemo vprašati gosp. upravnika:

- 1.) Zakaj se ni sladkor prodal na javni licitaciji kot je to predpisano?
- 2.) Kje (v katerem zakonu, naredbi itd.) stoji odrejeno, da imajo pravico do akego sladkorja samo oženjeni držatni uradniki?
- 3.) Ali se je urad prepričal, da so vsi prejemniki sladkorja tudi pravno veljavno oženjeni?

Več pravih samcev!

Domača politika.

Kelko kričeči pitanj i zakonov čaka, da bi je rešili politiki, pa vendar so pali odložili skupščinske seje. Zrok je, da bodo poslanci vlagali kandidatne liste. Vse zanimanje politikov se obrača na oblastne volitve.

V najnovjšem časi krožijo glasi, da bo vlada odstopila. Nekaj je na tom, ar je krao k sebi pozvao na razgovor Pašiča i Davidoviča.

Svetovna politika.

Rumunija. Krao Ferdinand je zbetežao, zdaj pa se idejo, što bi zaseo po njegovoj smrti kraleski stolac. Nastanole so cele zmešnjave.

Italija. Fašistovsko preganjanje trpi dale.

Dosta se govori tüdi od toga, da se sestanejo angleški, francoski i nemski vodilno politiki na razgovor.

Pošta upravnistva.

Jož. Lopert Novi Sad. Mi Vam Novine pošiljamo redno. Prosimo, da nam spremembo naslova vsikdar naznanite. Dozdaj smo vam pošiljali na Vaš prvejši naslov, zato ste ne v roke dobili, nazaj so pa tüdi nej prišle. Tam najdete vse, šttere ste ne dobili pa mi smo Vam je tüdi, odposlali.

Vajenec ali inaš

iz poštene družine se sprijme v trgovini z mešanim blagom gospoda JOSIPA ROUSA v Turnišču. Što šče to slüžbo dobiti, naj se javi pri omenjenom gospopi trgovci.

GOSPODARSTVO.

Obrtno banko nameravale država nastaviti, štera naj bi obrtnikom davala na posodo peneze na fal intereš. Delnice (akcije) bodo znašale 37 i pol milijona dinarov. 51% od te šume podpišejo obrtniki, 40% država, 9% pa drugi. Država se je odpovedala vsakom dobički od tej penez, poleg toga pa bo banka oproščena vsej davkov, da bo tak ležej podpirala siromaške obrtnike.

Izvoz polski pridelkov. Naš konzul na Švedskom naznanja, da bi naši trgovci lahko ta izvažali za dobro ceno: suhe slive, kukarico, konople i druge polske pridelke.

Poljedelska zbornica. Pri nas majo že delavci svojo zbornico pa tudi obrtniki trgovci i industriji, samo najvažnejši polodelski stan je brezi svojega stanovskega zastopstva. Srbsko kmetijsko društvo pa prej pripravila pravila, štera naj bi kmetijski minister vzeo zapodlago za kona, s šterim bi se nastavila polodelska zbornica.

Sadna letina v Prekmurju, pod tem naslovom je prineseo list »Slovenec« članek, v šterom nam dopisnikar po pravici na oči vrže, da se pri nas dosta premalo izrabi sadna letina. Pri tom članki bi si lahko vnoči naš sadjerejec ispitao svojo vest, zato ga prinašamo v celoti.

Telko sada kak ga je bilo letos. Prekmurje nema vsako leto. Lehko povemo, da ga je več ne moglo biti, ar so vse vrste obrodile v največšoj meri. Se zna, da je sadna letina ne bila vseširok ednaka, pa izjeme so tak male, da niti v poštev ne pridejo.

Bojali smo se na sprotoletje, da to leto s sadom nede dosta posla. Kda je ravno drevje cvelo, je den za dnevom deščivalo. Pa dešč je ne dosta škodo, ar je rani sad: črešnje, slive breskvi — biš še oplojeni, kesni, jesenski sad pa je začeo ešče komaj po dešči cvesti. Medtem, gda so nalevi dešča poljskim pridelkom prec škodili, na zavrženje sada neso meli skoro nikšega vpliva.

Kda se je v avgusti pokazalo, da bo dosta sada, so začeli oni, ki majo gospodarski stališ ljudstva na skrbi i ki so zračunali kelko bogastva ma sadoveni pridelek v sebi, ljudje opominali, da si dene s sadom kak s pravim kinčom i ga porabi kak najbolje mogoče dobro. Či bi opominali kaj valali, bi Prekmurje dobilo prec penez za svoj sad. A žalostno za hasnovito uporablanje sada nega pravoga razmevanja. Ljudstvo je premalo povščeno od toga kak se ravna s sadovenim drevjom i s sadom, i tak se vniči vnoči sada ne da bi ljudstvo melo od toga kakši hasek. Poprek je nekaj nenavadnoga pa izrednoga da bi sad v vekšoj meri spravljali v peneze. Ka zraste, naj se doma porabi i či ljudje nemrejo vsega potrošiti pa pojejo svinje i krave.

Vvekšoj meri kak indri je razširjeno mišljenje, da se mora sad spraviti v tekočino. Posebno vala to za slive breskvi i jaboka. Škoda bi bilo, da bi to inači uporabili. Sliv je bilo letos jako dosta. Na vagone bi se ji lahko izvozilo i pri vsem tom bi si ljudje tudi za domačo potrebčino priskrbeli suhe slive i marmelado. Ne pa se je zgodilo ni prvo ni drugo ni

tretje, nego je iz vsega postala žganica. I tak se je pripomoglo k vnočim nevolam, šterim je zrok alkohol, ne se je pa včinolo nikaj za deco i vertinje, šterim bi vnočokrat prav prišle suhe slive i marmelada. Isto se je zgodilo z jabokami. Sušenje jabok i shranjivanje, kak dolgo se pač da, se tem ljudem vidi za premalo. Jabočnica je največ vredna i tak se resan največša večina jabok porabi za jabočnico. Pa priznati moramo, da večina ne ve delati jabočnice, glavni namen pri prešanji je, da je kemveč pijaje. Po kakšosti se ne pita i tak se dogaja, da se mošt v par tjeđnaj spremeni v jesih, i ne v jabočnico.

Kak dobro bi bilo, či bi v tom občnom pomenkanji konči sadoveni pridelek porabili tak, ka bi nam bio v hasek, dobilo bi se lahko dosta penez i to prav potrebni penez. Zvtn toga pa bi suha jaboka i grüške dobro nameštivale krüh, šteroga de letos tak malo,

Da se sadi pri nas posvečuje tak malo skrbi, so krive prvejšnje razmere. Pred par leti je nihče ne pitao za prekmurski sad, i ljudstvo je tudi ovači ne znalo kak važen je sad, ar se je v zadnjima dvema letoma prec spremeniło, vüpamo da pri prvov priliki, kda bo pali tak dobra letina, lahko pokažemo preci lepo statistiko od hasnovite porabe sada. Za zdaj pa moramo pripoznati, da smo meli vnoči, pa rabiti nesmo znali; pila se bo žganica i jesi (jabočnica), drugoga haska po nemo meli.

Tak piše opazovalec našega vertivanja s sadom iv vnočjem na istino.

URADNA NAZNANILA.

Srezki poglavar v M. Soboti naznanja: 1. V Zagrebi se je ustanovio Kraleski madjarski konzulat, Samostanska vulica 2 a. mezanin, v njegovo področje spada tudi mariborska oblast. 2. Argentinski konzulat v Zagrebi ma uradne vöre od 9-12. i zadvečara od 2-4. v soboto pa samo od 9-12 vöre.

Velki župan mariborske oblasti razglašja: 1. Posrečilo se je dobiti od monopolske uprave živinsko so po znižanoj cen. Cena se je znižala v solarni od 195 din na 150 Din za metercent. Kmetijska družba za Slovenijo je naročila več vagonov toga važnoga dodatka k krmi. Kotriže Kmetijske družbe jo dobijo potom svoji podružnic. 2. Velki župan je letos razdelo na razne pokrajine 82 plemenskih kanžorov. Za njihovo nabavo je država dala polovico kcoj. Kde se isti nahajajo, se bo razglasilo v domačoj i sosednoj občini.

Cene:

Zrnje: 100 kg. (metercent) pšenice 300 Din., žita 205 Din., ovs 175 Din., kukarice 160 Din., ječmena 190 Din., hajdine 300 Din., prosa 230 Din., Živina: Govenska v Ljubljani kg. 7-50-9 Din., teoci 10 Din., svinje 14-15 Din. Krma: Sena 80-90 Din., slame 40-60 Din. metercent.

Borza:

1 Dolar 56 Din 44 par, Schiling 7 D. 96 p. Čehoslovaška krona 1 D. 60 p., Nemška zlata marka 18 D. 48 p., Francoski frank 1 D. 85 p., Švicarski frank 10 D. 92 Taljanska lira 2-40 D.

Samostalno podporno društvo „SVETI KRIŽ“ v Chicagi Ill.

je jako dobro za prekmurske Slovence i Slovenke. V društvo se sprejmejo moški od 16. do 50., ženske pa od 16. do 45. leta. Vstopnina eden dolar pri sprejemi v društvo, mesečna plačila za društvo eden dolar. Za to plačilo dobi vsaka kotriža ob priliki betega vsaki den eden dolar podpore, za smrtino pa 500 dolarov. Kotriž ma 215, gotovščine 8000 dol. Seje se vršijo vsako drugo nedelo v meseci popoldne ob treh na No 1802 S. Racine Ave.

Odborniki so: predsed.: Štefan Ros, prodpreds.: Ignac Krapec, nadzorni predsed.: Martin Kelenc tajnik: Štefan Hozjan, podtajnik: Martin Horvat, blagajnik: Štefan Jakšič, paziteo beteznih: Mihael Gjörek, računovoditelja: Matjaš Grüškoynjak i Jožef Čurič, paziteo društva: Štefan Vučko, vratar: Ivan Černjavič.

Naročnina ino oglasi se sprejemajo za „Novine“ pri

I. HAHN	ERDOŠI
trgovina s papirjem, s pisarniškami in šolskimi potrebiščinami. Prekmurska tiskarna v Murski Soboti.	BARNABÁŠ
	trgovci z papirrom igračami v Murski Soboti št. 180. poleg rim. kath. cerkvi ino pošte.

Za 1927. leto

slovenski, vogrski i nemški kalendarji so prišli - v trgovino -

I. HAHN
MURSKA SOBOTA.

Vljudno naznanjam vsem p. n. interesentom, da imam v zalogi

šolske tiskovine in knjige

za gimnazijo in vse osnovne šole v Prekmurju. — Gg. profesorjem, učiteljem in trgovcem s knjigami priznavam 10%-ni popust pri večjem naročilu.

Priporočam se

I. HAHN

trgovina s papirjem in knjigami v MURSKI SOBOTI.

HRANILNICA IN POSOJILNICA

v ČRENŠOVCIH.

r. z. z. n. z. uraduje vsako nedelo ino sve ek.

Obrestuje hranilne vloge (navadne) po 8%. Vezane vloge proti šest mesečnoj odpovedi od 5000 Dinarov navise pa po

8¹/₂ 0/0

Stanje vlog je že 2 milijona Dinarov

Kmetiski penezi se naj vložijo v kmetske hranilnice i naj služijo v hasek našemi kmetiskomi ljudstvi. Zavüpajte nam peneze, za štere dobre stojijo naši kmetje z vsov svojov vrednostjov, ka večim sirotam je lahko posodimo na fal interes.

Mali oglasi.

Mlin zidan.

tranzmisijo, dva valcna, stola s cilindri z dva para kamnov, stope, rola, opremanova, mlenja več ko dosti, močna voda, je naprodaj. Opita se v UPRAVNIŠTVI.

Suhe gobe, jajca

kupuje vedno po najvišji dnevni ceni trgovina FRANC SENČAR Ljutomer. Velika izbira raznega blaga za jesen in zimo.

Blagajna

tipa »Wertheim« št. 6., pisarniške miže in druge priprave za denarni zavod se prodajo po zelo ugodnih cenah. Pojasnila daje td. V. VILAR.

Hiša

s fundušom i ograçekom je k odaji po nizkoj cen. pri ČINČ FRANCI v Gradišči.

HRANILNICA I POSOJILNICA

r. z. z. n. z.

v CANKOVI

uraduje vsako nedelo po litanijaj i vsaki ponedelek predpoldne.

Obrestuje hranilne vloge po

8⁰/₁₀

Zavüpajte nam peneze, da večim sirotam lahko posodimo na fal intereš!